

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Asan/5/2018
Identifikačné číslo spisu: 2016200412
Dátum vydania rozhodnutia: 16.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2016200412.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a členov senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobcu: X. O., bytom Y. XX, O., právne zastúpeného JUDr. Janou Hreňovou, advokátkou so sídlom Krížna 14, Bratislava, proti žalovanému (sťažovateľovi): Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie, Prievozská 32, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. SK/0644/99/2015 zo dňa 19. apríla 2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/44/2016-74 zo dňa 20. septembra 2017, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- II. Žalobca m á n á r o k na plnú náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. d/ a e/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „s.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. SK/0644/99/2015 zo dňa 19. apríla 2016 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Podanou žalobou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia vyššie uvedeného rozhodnutia žalovaného, ktorým žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Trnave pre Trnavský kraj č. EN/0270/02/2015 zo dňa 21. augusta 2015 o uložení pokuty podľa § 91 ods. 1 písm. d/ bod 5 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o energetike“) vo výške 5 500,- Eur za neoprávnený odber plynu zadokumentovaný v Protokole o výsledku kontroly zo dňa 29. júna 2015, nakoľko pri prešetrovaní podnetu bolo v prevádzkarni žalobcu - Hostinec O. v O., odberné miesto č.

XXXXXXXXXXXX, zistené, že v presne nezistenom čase v dobe od 19. mája 2013 do 17. marca 2014 došlo k poškodeniu overovacej a zabezpečovacej značky - plastovej plomby s označením XX Q.XX na plynomere č. XXXXXXXX-XXX-XX.

3. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že správne orgány oboch stupňov dôsledne nezrejmili spôsob aplikácie ustanovení zákona o energetike upravujúcich neoprávnený odber plynu a jeho následky. Poukázal na to, že cit. zákon v ustanovení § 91 ods. 1 písm. d/ bod 5, ktoré správny orgán aplikoval, upravuje uloženie pokuty vo výške od 100,- Eur do 30 000,- Eur za porušenie povinnosti (okrem iného) podľa § 82. Samotné ustanovenie § 82 však upravuje a odberateľovi ukladá iba povinnosť uvedenú v jeho odseku 2 (povinnosť uhradiť dodávateľovi, prípadne iným subjektom špecifikovaným v ustanovení, skutočne vzniknutú škodu, ak pri neoprávnenom odbere vznikla). Odsek 1 definuje neoprávnený odber plynu ako odber bez uzavretej zmluvy, odber nemeraného plynu, bez určeného meradla alebo s určeným meradlom, ktoré v dôsledku neoprávneného zásahu odberateľa nezaznamenáva alebo nesprávne zaznamenáva odber plynu, odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete (písm. d), atď. Krajský súd dodal, že v súvislosti s neoprávneným odberom odberateľovi cit. zákon neukladá žiadne povinnosti a tieto ako porušené žalobcom vo výroku svojho rozhodnutia neidentifikuje ani rozhodnutie žalovaného, či jemu predchádzajúce rozhodnutie. Takáto formulácia zákona o energetike, pokiaľ z nej správny orgán vyvodzuje jeho rozhodnutím sankcionovanú povinnosť, kladie zvýšené požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia nielen z hľadiska zrozumiteľného vysvetlenia charakteru zodpovednosti ako zodpovednosti objektívnej, ale aj z hľadiska právnej konštrukcie povinnosti samotnej.

4. Z odôvodnenia rozhodnutia o uložení pokuty za neoprávnený odber plynu preto nemal za zrejmé, či správny orgán napriek zneniu výrokovej časti rozhodnutia sankciu uložil za porušenie určitej povinnosti alebo, naopak, napriek zneniu ustanovenia § 91 ods. 1 písm. d/ bod 5 upravujúceho pokutu za porušenie povinnosti sankciu uložil za konanie, ktoré ako porušenie povinnosti zákonom nie je definované, a akým výkladom ustanovení a akými úvahami sa pritom spravoval.

5. Krajský súd dal ďalej do pozornosti, že skutočnosť, že ide o administratívne trestanie spravujúce sa primerane špecifickému charakteru tohto konania zásadami ukladania trestov v trestnom konaní, kladie zvýšené požiadavky nielen na identifikáciu sankcionovaného konania (nekonania) vo výrokovej časti rozhodnutia a presvedčivosť vysvetlenia, akým postupom bolo protiprávne konanie zistené, ale aj na zdôvodnenie práve uloženej sankcie z hľadiska jej druhu a výšky, pri ktorej (výške pokuty) rozhodujúci orgán podľa § 91 ods. 5 zákona o energetike prihliada najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a možné následky porušenia povinnosti. Krajský súd vyjadril názor, že v danom prípade správne orgány oboch stupňov v odôvodnení svojich rozhodnutí v súvislosti s rozhodovaním o výške pokuty zrozumiteľne identifikovali iba spôsob porušenia povinnosti, ktorý zohľadňovali - odber plynu meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, a ktorý z hľadiska konkrétnej výšky pokuty bez ďalšieho nemá akúkoľvek výpovednú hodnotu. Hoci oba rozhodujúce orgány konštatovali zohľadnenie aj závažnosti protiprávneho konania a jeho možný následok, neuviedli, aký stupeň závažnosti, z akých okolností a na základe akých úvah hodnotili. V prípade následku iba žalovaný konštatoval, že ním je škoda spôsobená vlastníkovi a prevádzkovateľovi distribučnej siete, rozsah a charakter ktorej neuviedol, preto nie je zrejmé, či mal na mysli škodu na meradle, hodnotu neoprávnene odobratého plynu (a v akej výške) alebo niečo iné. Dodal, že podľa poznatkov z obdobných konaní týkajúcich sa pokuty uloženej podľa totožných ustanovení zákona o energetike /vedených na Krajskom súde v Trnave pod sp.zn. 20S/55/2016, 14S/30/2016, 14S/40/2016/ fyzickým osobám boli správnym orgánom uložené pokuty v rozpätí 1 900,- Eur až 2 650,- Eur, ktorá skutočnosť v prípade žalobcovi uloženej pokuty vo výške 5 500,- Eur naznačuje zohľadnenie iných, v rozhodnutí neidentifikovaných kritérií, či iný prístup a myšlienkový postup správneho orgánu, ktorého dôvodnosť na základe obsahu rozhodnutia nie je možné posudzovať.

6. Ďalej uviedol, že v súlade s právnym názorom žalobcu samotný záver správneho orgánu o neoprávnenom odbere plynu je z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu veci minimálne

predčasným. Vychádza zo záverov znaleckého posudku č. 256/PL-2013, podľa ktorých znalec optickým skúmaním povrchu plomby zistil poškodenie - odstránenie jedného zaisťovacieho prvku plomby. Podľa textu posudku toto poškodenie - odstránenie zaisťovacieho prvku plomby umožňuje jej demontáž pri použití pomerne malej sily.

7. Súčasne vyslovil, že zákon o energetike bližšie nešpecifikuje, čo považuje za porušenie zabezpečenia meradla proti neoprávnenej manipulácii, ktoré je možné považovať za neoprávnený odber. Následne označil za logické, že za takéto porušenie v súvislosti s „neoprávneným odberom“ je dôvodné považovať iba za porušenie, ktoré smeruje k odstráneniu prekážky v prístupe do technológie meradla a umožneniu ovplyvňovania zaznamenávania (merania) spotreby plynu, ako to súdnou praxou bolo ustálené aj v súvislosti s posudzovaním nárokov dodávateľa na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu. Za takéto by podľa názoru krajského súdu nemalo byť považované napr. porušenie drobné, nemajúce akýkoľvek vplyv na funkčnosť plomby, odberateľom aj pri zachovaní patričnej ostražitosti ťažko rozpoznateľné, ktoré môže byť prípadne aj následkom nesprávnej inštalácie plomby a pod.

8. Záverom poukázal na stručnosť znaleckého posudku, ktorý v danom prípade neumožňuje jednoznačné zodpovedanie všetkých otázok majúcich vplyv na zodpovednosť žalobcu a vytvorenie úsudku o tom, aký zaisťovací prvok plomby bol odstránený, kde sa nachádzal, jeden z koľkých zaisťovacích prvkov, či jeho odstránenie bez ďalšieho umožňuje nepozorovateľné odstránenie plomby a tým aj vstup do meradla a ovplyvnenie jeho činnosti, či išlo o nedostatok plomby viditeľný bez použitia špeciálnych prostriedkov pozorovania, aký mohol byť mechanizmus odstránenia zaisťovacieho prvku plomby, či tento jej nedostatok mal znaky úmyselného zásahu, alebo môže byť následkom nesprávnej inštalácie plomby, či dokonca následkom výrobnnej vady, ktorá sa prejavila až po inštalácii a podobne.

9. Vychádzajúc z vyššie uvádzaných obsahových nedostatkov odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia nespĺňajúceho z tohoto dôvodu požiadavky kladené naň ustanovením § 47 ods. 3 Správneho poriadku, ako aj z nedostatkov zistenia skutkového stavu veci krajský súd primárne preskúmané rozhodnutie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. d/ a e/ S.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v naznačenom smere, keď vzhľadom na kompetencie žalovaného ako odvolacieho orgánu pri náprave pochybení prvostupňového správneho orgánu nepovažoval za dôvodné navrhované zrušenie rozhodnutia zo dňa 21. augusta 2015.

10. Právo na plnú náhradu trov konania priznal krajský súd v konaní úspešnému žalobcovi podľa § 167 ods. 1 S.s.p. s tým, že o výške trov bude v zmysle § 175 ods. 2 S.s.p. rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

II.

Kasačná sťažnosť žalovaného

11. Rozsudok napadol sťažovateľ kasačnou sťažnosťou z dôvodov, že krajský súd pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) a tiež tým, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.).

12. Sťažovateľ v prvom rade namietal, že krajský súd vydal v skutkovo obdobných prípadoch (neoprávnený odber plynu) čo do výroku rozhodnutia totožné rozhodnutia, avšak s rôznymi odôvodneniami. V predmetnom prípade krajský súd nepovažoval za hlavný dôvod na zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci sťažovateľovi na ďalšie konanie možnú subjektívnu zodpovednosť účastníkov konania, ktorú sťažovateľ napádal vo svojich predchádzajúcich kasačných sťažnostiach, ale namietal najmä skutočnosť, že rovnako ako prvostupňový správny orgán, tak aj odvolací orgán uložili pokutu účastníkovi konania na základe § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike, pričom podľa názoru krajského súdu uvedený paragraf neukladá povinnosť účastníkovi konania neodoberať neoprávnené plyn. Ďalej podľa jeho názoru správne orgány neuviedli, ako dospeli k uvedenému uloženiu povinnosti,

akým výkladom ustanovení a akými úvahami sa pritom spravovali, a teda dôsledne nezrejmlili spôsob aplikácie ustanovení zákona upravujúcich neoprávnený odber plynu a jeho následky.

13. K tomu sťažovateľ dodal, že krajské sudy a Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodovali v minulosti podľa § 59 ods. 1 písm. d/ zákona č. 656/2004 Z.z. o energetike, teda pred platnosťou a účinnosťou zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike, pričom nebola otázná objektívna zodpovednosť účastníkov konania. Sťažovateľ poukázal na to, že zmenou zákona sa zmenilo len číslo paragrafového znenia ustanovenia z § 59 ods. 1 písm. d/ na § 82 ods. 1 písm. d/, pričom nedošlo k žiadnej zmene v uvedenom ustanovení, a taktiež nedošlo k zmene celkovej podstaty uvedeného paragrafu (zmena nastala len v prípade výpočtu výšky škody dodávateľovi, t.j. zmena vo vzťahu dodávateľ - odberateľ). Sťažovateľovi preto nebolo zrejmé, kedy, akým spôsobom a na základe akých skutočností nastal zlom v ustálenej rozhodovacej praxi krajských súdov (rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa sťažovateľovi aj naďalej javí konštantná a logicky a právne odôvodnená).

14. Sťažovateľ k argumentácii krajského súdu ohľadne neexistencie povinnosti v ustanovení § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike uviedol, že § 91 ods. 1 písm. d/ cit. zákona taxatívne uvádza § 82 cit. zákona, pričom na rozdiel od ostatných, striktno vyňatých sankčných ustanovení neuvádza konkrétne odseky, resp. písmená, ktoré je možné postihovať, ale uvádza celý paragraf, čo podľa názoru sťažovateľa značí, že uvedený paragraf obsahuje viacero povinností a oprávnení, nad ktorými má dodržiavať dozor sťažovateľ.

15. Sťažovateľ sa nestotožnil s argumentáciou krajského súdu, že správny orgán rozhodol o porušení § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike len z toho titulu, že neprejavil vôľu dostatočným spôsobom zisťovať skutkový stav vecí, t.j. aj zavinenie odberateľa, ako zodpovednostný prvok, resp., že s okolnosťou zodpovednosti sa správne orgány v obsahu svojich rozhodnutí žiadnym spôsobom nevysporiadali. Sťažovateľ k tomu uviedol, že v šetrenej veci nebolo sporné, či meradlo zaznamenáva správne, alebo či vôbec zaznamenáva spotrebu plynu; podstatnou otázkou bolo vyriešiť, či bol alebo nebol poškodený zabezpečovací prvok plomby určeného meradla, pričom už správny orgán na prvom stupni mal skutkový stav za preukázaný práve na základe vykonaného znaleckého skúmania H. V. J., ktorý zistil poškodenie - odstránenie jedného zaisťovacieho prvku plomby určeného meradla, v dôsledku čoho bola overovacia/zabezpečovacia značka mechanicky poškodená. Za takto zisteného skutkového stavu sťažovateľ, ani správny orgán na prvom stupni neboli povinní skúmať zavinenie páchatela správneho deliktu - žalobcu, nakoľko sa tu uplatňuje princíp objektívnej zodpovednosti.

16. Sťažovateľ konštatoval, že pri odôvodňovaní výšky sankcie zohľadnil spôsob spáchania iného správneho deliktu (v rámci dostupných možností), čas trvania porušenia povinnosti, závažnosť a možný následok porušenia povinnosti (aspoň v určitom rozsahu); tiež poukázal na objektívny charakter konštrukcie zodpovednosti za spáchaný iný správny delikt a samotné zjavné nedodržanie zákazu ustanovené v cit. zákone. Zároveň pri zdôvodňovaní výšky postihu pri tomto druhu iného správneho deliktu mal za nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že jeho skutková podstata umožňuje pod predmetné ustanovenie zákona subsumovať viacero druhov konaní, avšak presný priebeh a charakter skutku je často nezistiteľný z objektívnych príčin. Tak tomu bolo aj v šetrenej veci, keď správny orgán na prvom stupni, ani sám sťažovateľ nedisponovali presným priebehom skutku, ktorým došlo k naplneniu skutkovej podstaty § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike.

17. Sťažovateľ uviedol, že aj napriek prekážkam spočívajúcim v objektívnych dôvodoch a nie v nedbalosti a zanedbaní povinnosti presne zistiť skutkový stav vecí, zotráva na svojom názore, že žalobca sa dopustil iného správneho deliktu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike, a preto musí niešť za takéto porušenie povinnosti následky. Predmetný zákon sa pritom riadi princípom, na základe ktorého sťažovateľ uloží pokutu v každom prípade porušenia povinnosti. Preto sťažovateľ poukázal na možnosť krajského súdu využiť moderačné právo v zmysle § 198 ods. 1 písm. a/ S.s.p.

18. Na základe uvedených skutočností, vyjadril sťažovateľ názor, že kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu bol vydaný v rozpore s platnými právnymi predpismi, v dôsledku čoho sú opodstatnené dôvody pre podanie kasačnej sťažnosti zo strany sťažovateľa podľa § 440 ods. 1 písm. g/ a h/ S.s.p, a preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a

vrátil mu vec na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie žalobcu ku kasačnej sťažnosti

19. Žalobca vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že dôvody kasačnej sťažnosti nie sú vymedzené v súlade s § 440 ods. 2 S.s.p., pretože z nej nie je možné zistiť, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia správneho súdu. Kasačná sťažnosť tiež nie je žiadnym spôsobom odôvodnená v tom smere, prečo by malo dôjsť podľa sťažovateľa k nesprávnemu právnomu posúdeniu § 191 ods. 1 písm. d/ a e/ S.s.p. zo strany správneho súdu. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu považoval za správne, a to aj vo výroku a aj v jeho odôvodnení. Konštatoval, že správny súd zrušil rozhodnutie sťažovateľa z dôvodov uvedených v § 191 ods. 1 písm. d/ a e/ S.s.p., pričom žalobca mal za to, že tieto dôvody sú dané, a správny súd správne právne posúdil tak § 191 ods. 1 písm. d/ a e/ S.s.p., ako aj súvisiace ustanovenia, ktoré v tejto súvislosti posudzoval.

20. Poznamenal, že zo znenia § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike vyplýva, že tento pokrýva výsledok konania (bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii), a nie konanie samotné. Len v prípade, ak by toto ustanovenie pokrývalo samotné konanie, ktoré by bolo týmto ustanovením zakázané, by bolo možné hovoriť o tom, že došlo k porušeniu takéhoto zákazu a tým k porušeniu povinností, za ktoré možno uložiť pokutu. Samotné konanie porušujúce zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii je zakázané, a tým protiprávne, nie ustanovením § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike, ale ustanovením § 76 ods. 11 cit. zákona, v ktorom je uvedený jasný zákaz akéhokoľvek zásahu odberateľa do meradla, pričom porušením tohto zákazu je naplnená skutková podstata správneho deliktu podľa § 91 ods. 1 písm. c/ cit. zákona v spojení § 76 ods. 11 cit. zákona.

21. Podľa názoru žalobcu sú úvahy sťažovateľa v kasačnej sťažnosti v rozpore s postavením a úlohou správneho orgánu, pretože ak má sťažovateľ právomoc vykonávať dozor, nemôže si selektívne vyberať, nad ktorým ustanovením zákona právomoc bude vykonávať a nad ktorým nie. Z uvedeného mal žalobca za zrejmé, že správny orgán nesprávne pristupuje k výkonu svojich právomocí a k výkladu a uplatňovaniu jednotlivých ustanovení zákona.

22. V ďalšom poukázal na otázku právneho posúdenia vzťahu medzi § 91 ods. 1 písm. c/ zákona o energetike v spojení s § 76 ods. 11 cit. zákona a § 50 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len „zákon o priestupkoch“). Vyjadril názor, že v prípade správnych deliktov podľa § 91 ods. 1 písm. d/ bod 5 v spojení s § 82 zákona o energetike a podľa § 91 ods. 1 písm. c/ cit. zákona v spojení s § 76 ods. 11 cit. zákona sa má uplatňovať princíp subjektívnej zodpovednosti, t.j. správny orgán musí skúmať zavinenie odberateľa.

23. Žalobca vyjadril súhlas s tvrdením správneho súdu, podľa ktorého sťažovateľ nedostatočne zistil skutkový stav veci, pretože sťažovateľ svoje rozhodnutie oprel o jediný dôkaz - znalecký posudok č. 256/PL-2014 zo dňa 18. apríla 2014, ktorý nebol vypracovaný znalcom ustanoveným žalovaným podľa § 36 Správneho poriadku, ale jedná sa o znalecký posudok objednaný (ešte pred správnym konaním) obchodnou spoločnosťou SPP - distribúcia, a.s. pre jej interné potreby. Žalobca nemal možnosť participovať na znaleckom dokazovaní, nemal možnosť klásť znalcovi otázky, a rovnako aj sťažovateľ žiadnym spôsobom neparticipoval na znaleckom dokazovaní. Sťažovateľ však závery znalca uvedené v znaleckom posudku nekriticky bez ďalšieho prevzal, a postavil na nich svoje rozhodnutie.

24. Uviedol, že trvá na tom, že sťažovateľ pri ukladaní pokuty postupoval v rozpore s § 91 ods. 5 zákona o energetike, pretože výšku pokuty smerom ku kritériám uvedeným v tomto ustanovení riadne neodôvodnil. Absencia zdôvodnenia uvedených kritérií pre výšku uloženej pokuty v prípade, keď zákon pripúšťa rozpätie sankcie, je podľa žalobcu dôvodom pre zrušenie rozhodnutia správneho orgánu pre jeho nepreskúmateľnosť. Žalobca dodal, že ak by sa pripustil svojvoľný a arbitrárny prístup sťažovateľa, podľa ktorého adresátovi rozhodnutia nemusia byť presne známe dôvody uloženia konkrétnej výšky pokuty, popreli by sa princípy právneho štátu a rezignovalo by sa na povinnosť vyžadovať od správneho

orgánu plnenie jeho základných povinností vyplývajúcich z jeho postavenia.

25. Taktiež mal za to, že nie je naplnený kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p., a to najmä z dôvodu, že ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu týkajúca sa znakov správneho deliktu podľa § 91 ods. 1 písm. d/ bod 5 zákona o energetike v spojení s § 82 cit. zákona neexistuje, a preto sa od nej správny súd ani nemohol odkloniť.

26. Vzhľadom na uvedené žiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby kasačnú sťažnosť zamietol a priznal žalobcovi voči sťažovateľovi právo na úplnú náhradu trov kasačného konania.

IV.

Právna úprava a právne názory kasačného súdu

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.), je prípustná (§ 439 S.s.p.) a bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 S.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16. januára 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

28. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zrušil rozhodnutie sťažovateľa, ktorým sťažovateľ zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie, a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie sťažovateľa a orgánu verejnej správy prvej inštancie, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

29. Podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike neoprávneným odberom plynu je odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete.

30. Podľa § 91 ods. 1 písm. d/ bod 5 zákona o energetike, inšpekcia uloží pokutu držiteľovi povolenia alebo inej osobe vo výške od 100 eur do 30 000,- Eur za porušenie povinností podľa § 35 ods. 2 písm. b/ až h/, § 36 ods. 2 písm. a/ až e/, § 39, 42, § 46, § 70 ods. 2 písm. b/, d/, e/, § 71 ods. 2 písm. b/, d/, § 72, § 77 ods. 1, 3, § 82, § 89 ods. 1 písm. e/ a § 96 ods. 24 a 27.

31. Kasačný súd z obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu sťažovateľa zistil, že dňa 17. októbra 2014 bol orgánu verejnej správy prvej inštancie postúpený spisový materiál Obvodného oddelenia Policajného zboru Zavar ČVS: ORP-1574/ZA-TT-2014 dokumentujúci správny delikt podľa § 91 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike. Na podklade uvedeného vykonal prvoinštančný orgán verejnej správy dňa 29. júna 2015 kontrolu dodržiavania zákona o energetike, ktorej výsledok je zaznamenaný v Protokole o výsledku kontroly zo dňa 29. júna 2015, v zmysle ktorého inšpektori ustálili, že kontrolovaný subjekt porušil cit. zákon, nakoľko v presne nezistenom čase od 19. mája 2013 do 17. marca 2014 došlo k poškodeniu overovacej a zabezpečovacej značky plynomeru č. XXXXXXXX-XXX-XX na odbernom mieste č. XXXXXXXXXXXX..

Oznámením o začatí správneho konania č. EN/0270/02/2015 zo dňa 24. júla 2015 bol žalobca oboznámený o začatí správneho konania o uložení pokuty podľa § 91 ods. 1 písm. d/ zákona o

energetike z dôvodu zistenia neoprávneného odberu plynu odberateľom (žalobcom) mimo domácnosti, čím došlo k porušeniu § 82 ods. 1 písm. d/ cit. zákona. Výsledkom správneho konania bolo prvoinštančné správne rozhodnutie č. EN/0270/02/2015 zo dňa 21. augusta 2015, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 5 500,- Eur za neoprávnený odber plynu, zadokumentovaný v Protokole o výsledku kontroly zo dňa 29. júna 2015, nakoľko bol u odberateľa plynu mimo domácnosti zistený odber plynu meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii v zmysle § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike, keďže pri kontrole vykonanej dňa 29. júna 2015 Inšpektorátom SOI so sídlom v Trnave pre Trnavský kraj bolo pri prešetrovaní podnetu č. 755/2014 zistené, že v prevádzkarni účastníka konania na odbernom mieste č. XXXXXXXXXX v presne nezistenom čase od 19. mája 2013 do 17. marca 2014 došlo k poškodeniu overovacej a zabezpečovacej značky - plastovej plomby s označením „XX MXX“, na tam osadenom plynomere č. XXXXXXX-XXX-XX. V odôvodnení rozhodnutia orgán verejnej správy prvej inštalácie vyjadril názor, že skutkový stav bol náležite zistený a preukázaný s tým, že pri určení výšky pokuty prihliadal najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a možné následky porušenia povinnosti.

32. O podanom odvolaní rozhodol sťažovateľ napadnutým rozhodnutím č. SK/0644/99/2015 zo dňa 19. apríla 2016 tak, že odvolanie žalobcu zamietol a prvoinštančné správne rozhodnutie potvrdil. Rozhodnutie odôvodnil sťažovateľ tým, že žalobca v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti ani dôkazy, ktoré by ho zbavovali zodpovednosti za zistené nedostatky. Sťažovateľ mal teda za to, že v danej veci bol skutkový stav dostatočne zistený, tento bol správne právne posúdený, nedošlo k upretiu práva žalobcu na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia, či spôsobu ich zistenia pred vydaním rozhodnutia, pričom prvoinštančný správny orgán sa všetkými námietkami žalobcu zaoberal a riadne sa s nimi vyrovnal a pri správnej úvahe pri ukladaní výšky pokuty nevybočil zo zákonných kritérií. Sťažovateľ pri určení výšky pokuty prihliadal najmä na závažnosť, spôsob protiprávneho konania, čas konania a možné následky porušenia povinnosti a pokutu uložil primeranú k zistenému stavu. Mal za to, že uvedený skutok je spoločensky nebezpečným a v demokratickej spoločnosti neprijateľným konaním, a preto pristúpil k uloženiu pokuty v stanovenej výške.

33. O podanej žalobe rozhodol krajský súd kasačnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom, ktorým rozhodnutie sťažovateľa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie dôvodiac, že správne orgány oboch inštalácií dôsledne nezrejmlili spôsob aplikácie ustanovení zákona o energetike upravujúcich neoprávnený odber plynu a jeho následky. V ďalšom konštatoval obsahové nedostatky odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia neumožňujúceho posúdiť, či uloženie pokuty a práve v stanovenej výške je v súlade s účelom a zmyslom aplikovaných ustanovení cit. zákona, ako aj nedostatočne zistený skutkový stav veci.

34. Sťažovateľ podanie kasačnej sťažnosti odôvodnil tým, že z ustanovenia § 82 ods. 1 písm. d/ zákona o energetike vyplýva objektívna zodpovednosť účastníkov konania. Mal za jednoznačné, že v zmysle ustanovenia § 91 ods. 1 písm. d/ cit. zákona má sťažovateľ vykonávať dozor nad dodržiavaním povinností a oprávnení vyplývajúcich z celého ustanovenia § 82 cit. zákona. S poukazom na stanovenú objektívnu zodpovednosť žalobcu za spáchaný správny delikt mal za to, že nebol povinný skúmať zavinenie. Odôvodnenie výšky pokuty mal za dostatočné s tým, že pokiaľ považoval krajský súd odôvodnenie výšky pokuty za nedostatočné vo vzťahu k zákonným kritériám pre určenie jej výšky, mal možnosť využiť moderačné právo v zmysle § 198 ods. 1 písm. a/ S.s.p.

35. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru o vecnej správnosti rozhodnutia krajského súdu, aj keď sa s dôvodmi jeho rozhodnutia nestotožnil v celom rozsahu.

36. V prvom rade kasačný súd dáva do pozornosti, že z ustanovenia § 91 ods. 1 písm. d/ bod 5 zákona o energetike vyplýva, že inšpekcia uloží obligatórne pokutu držiteľovi povolenia alebo inej osobe (v danom prípade žalobcovi) za porušenie povinností, ktoré vyplývajú z taxatívne uvedených ustanovení citovaného zákona, okrem iného aj vo vzťahu k ustanoveniu § 82 tohto zákona. Z predmetného ustanovenia § 82 ods. 1 cit. zákona vyplývajú zasa definície neoprávneného odberu, z ktorých je možné vyvodiť, o aký odber musí ísť, aby bol neoprávnený. V ods. 1 písm. d/ je ďalej uvedené, že neoprávneným odberom plynu je odber, ktorý musí spĺňať dve podmienky, prvou je odber meraný

určeným meradlom a druhou je, že pôjde o meradlo, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Na sankcionovanie tohto neoprávneného odberu stačí splnenie týchto dvoch podmienok s tým, že zodpovednosť nesie odberateľ (žalobca), pričom zákon nevyžaduje priamo jeho zavinenie.

Sťažovateľ tak správne vyhodnotil, že v danom prípade pôjde o objektívnu zodpovednosť, nie subjektívnu zodpovednosť, preto nie je podstatné, či došlo k porušeniu zabezpečenia určeného meradla úmyselným alebo nedbanlivostným konaním, resp. kto konkrétne porušil predmetné zabezpečenie; zodpovednosť nesie odberateľ plynu. Uvedené vyplýva aj z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. marca 2015, sp.zn. 3Cdo 99/2012, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6Asan 19/2017). Na základe vyššie uvedeného nemohol kasačný súd prisvedčiť tvrdeniu krajského súdu, že orgány verejnej správy postupovali nesprávne, keď sa nezaoberali skutočnosťou, či k neoprávnenému odberu malo dôjsť úmyselným alebo neúmyselným konaním žalobcu, keď v prípade objektívnej zodpovednosti sa zavinenie neskúma. K uvedenému však kasačný súd uvádza, že skutočnosť kto, kedy a akým spôsobom porušil zabezpečovaciu značku plynomeru, resp. ako došlo k danému porušeniu je nutné vziať do úvahy pri určovaní výšky pokuty.

37. Kasačný súd zároveň nesúhlasí s tou časťou odôvodnenia rozsudku krajského súdu, v ktorej krajský súd konštatoval, že sťažovateľ tak ako aj prvoinštančný orgán verejnej správy nezrejmlili spôsob aplikácie ustanovení zákona o energetike - § 82 ods. 1 písm. d/ a § 91 ods. 1 písm. d/ bod 5. V nastolenej otázke kasačný súd ustálil, že ak by zákonodarca nemal v úmysle sankcionovať aj ustanovenie § 82 ods. 1 zákona, ale výlučne len ustanovenie § 82 ods. 2 tohto zákona, bol by to výslovne vymedzil v ustanovení § 91 ods. 1 písm. d/ bod 5. Súčasne má kasačný súd za to, že vylúčenie možnosti sťažovateľa sankcionovať páchatel'ov správnych deliktov len z dôvodu, že ustanovenie § 82 ods. 1 tohto zákona nie je výslovne formulované ako povinnosť by odporovalo zásadám právneho štátu, v ktorom nie je možné akceptovať a ponechať bez trestu protispoločenské konanie, akým neoprávnený odber plynu bez pochýb je.

38. Vo vzťahu k odôvodneniu výšky pokuty, ktorú považuje sťažovateľ za dostatočne odôvodnenú v rámci toho, že nie je možné presne uviesť priebeh skutku, musí kasačný súd vyzdvihnúť právny názor krajského súdu uvedený v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu. Krajský súd dospel k jednoznačnému záveru, že z obsahu prvoinštančného a druhoins'tančného správneho rozhodnutia nie je možné dostatočne vyvodit', prečo bola žalobcovi uložená práve pokuta vo výške 5 500,- Eur, prečo nie menej, resp. viac.

39. Pri preskúvaní rozhodnutia, ktoré vydal orgán verejnej správy na základe zákonom povolenej správnej úvahy, správny súd preskúmava, iba či také rozhodnutie nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených Správnym súdnym poriadkom s tým, že nie sú dotknuté ustanovenia o sankčnej moderácii. Avšak neznamená to, že orgán verejnej správy by nemal dostatočne odôvodniť použitú správnu úvahu pri ukladaní výšky sankcie, najmä ak ukladá sankciu v určitom zákonom stanovenom rozpätí, v danom prípade od 100,- Eur do 30 000,- Eur. Zároveň musí byť z rozhodnutia orgánu verejnej správy zrejmé jeho správna úvaha pri aplikácii právnych predpisov (§ 47 ods. 3 Správneho poriadku).

40. Kasačný súd po preskúvaní spisového materiálu rovnako dospel k záveru o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia sťažovateľa a prvoinštančného správneho rozhodnutia v súvislosti s výškou uloženej sankcie, keď konajúce orgány verejnej správy síce tvrdili, že pri určovaní výšky pokuty zohľadnili závažnosť protiprávneho konania a jeho následok, ktorým bola spôsobená škoda vlastníčkovi a prevádzkovateľovi distribučnej siete, a preto žalobcovi uložili pokutu na dolnej hranici zákonom stanovenej sadzby, no súčasne výšku uloženej pokuty stanovili na sumu 5 500,- Eur zo zákonom stanovenej sadzby od 100,- Eur do 30 000,- Eur. Kasačnému súdu nie je zrejmé, prečo sa orgány verejnej správy domnievali, že uložená pokuta predstavuje dolnú hranicu zo zákonom stanovenej sadzby, keď uložená pokuta 55-násobne prevyšuje skutočnú dolnú hranicu (100,- Eur). Rovnako zostalo pre kasačný súd neznáme, ako mohli orgány verejnej správy uložiť žalobcovi pokutu vo výške 5 500,- Eur, keď sami uviedli, pri určení výšky pokuty prihliadali v zmysle ustanovenia § 91 ods. 5 zákona o

energetike najmä na závažnosť, spôsob, čas trvania a možné následky porušenia povinností, teda museli prihliadnuť okrem iného na skutočnosti, že

- orgán verejnej správy prvej inštancie rovnako ako sťažovateľ a ako orgány činné v trestnom konaní nepreukázali, že práve žalobca bol osobou, ktorá vykonala neoprávnený zásah do overovacej a zabezpečovacej značky plynomeru č. XXXXXXXX-XXX-XX tým spôsobom, že bol poškodený - odstránený jeden zaisťovací prvok plomby;
- k porušeniu plomby určeného meradla mohlo vzhľadom na bod 1 dôjsť aj konaním inej osoby ako osoby žalobcu, pričom nebolo vylúčené, že porušenie mohlo byť spôsobené aj inými vplyvmi ako napríklad vplyvom počasia, plynutím času či inou okolnosťou;
- nebol preukázaný vznik škody prevádzkovateľovi distribučnej siete spojený s neoprávneným odberom plynu;
- predmetné meradlo sa nachádza na verejne prístupnom mieste.

41. Vzhľadom na uvedené nemohol kasačný súd postupovať inak, ako súhlasiť so záverom prijatým krajským súdom v napadnutom rozhodnutí o nedostatku odôvodnenia výšky uloženej pokuty s tým, že napadnuté rozhodnutie sťažovateľa v spojení s prvoinštančným rozhodnutím je aj podľa názoru kasačného súdu v uvedenom smere v rozpore so zákonom.

42. Krajský súd pristúpil k zrušeniu rozhodnutia sťažovateľa z dôvodu, že bolo nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, ako aj z dôvodu, že zistenie skutkového stavu bolo nepostačujúce na riadne posúdenie veci. Kasačný súd sa stotožňuje s uvedeným tvrdením krajského súdu v tom smere, že samotný sťažovateľ uviedol, že nebolo možné zistiť, ako presne prebiehal skutok, čo malo vplyv na odôvodnenie výšky pokuty a svoju úvahu oprel len o znalecký posudok, ktorý bol spochybňovaný žalobcom. Aj napriek tomu, že v danom prípade išlo o objektívnu zodpovednosť, pokiaľ sa bezpečne nepreukáže, že zabezpečenie meradla plynu bolo poškodené žalobcom, bude orgán verejnej správy dôsledne zvažovať uloženie výšky sankcie v rámci príslušného rozpätia určeného zákonodarcom.

43. Na základe vyššie uvedených skutočností, právnych úvah a citovaných zákonných ustanovení dospel kasačný súd k záveru, že je potrebné kasačnú sťažnosť zamietnuť (§ 461 S.s.p.), nakoľko v rozhodnutí sťažovateľa došlo k takým pochybeniam, ktoré odôvodňujú záver krajského súdu o potrebe jeho zrušenia, a na ktoré musel kasačný súd prihliadať.

44. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že žalobcovi vzhľadom na jeho úspech v konaní priznal nárok na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 1 S.s.p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S.s.p.).

45. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.